

عنوان مقاله:

موضع مولف پنهان حکایت های کلیله و دمنه: بر ساخت توزیع فضا

محل انتشار:

مجله نقد و نظریه ادبی، دوره 2، شماره 1 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسنده:

پارسا یعقوبی جنبه سرائی - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه کردستان

خلاصه مقاله:

در هر یک از متن های کارکردگرای کلاسیک فارسی همچون نوشته های سیاسی-اخلاقی، صدایی ایدئولوژیک و پنهان وجود دارد که به رغم تفاوت های ظاهری حکایت ها و تنوع موضوع آنها، در تک تک بخش ها یا قصه های هر متن جاری است. صدای مذکور که برآمده از موضع مولف پنهان متن است، در کتاب کلیله و دمنه به شکل ضمنی اما موکد و مداوم بر رابطه ای فاصله گرایانه و سلسله مراتبی در انواع روابط اجتماعی پای می فشارد. در این نوشتار موضع مولف پنهان حکایت های کلیله و دمنه با تکیه بر دو بافت برسازنده متن - موقعیتی و کلامی- تبیین خواهد شد. البته بنا به سابقه تاریخی تکوین و تدوین حکایت ها، ایدئولوژی های کاستی هندی و اندیشه سیاسی ایران شهری به مثابه بافت موقعیتی- معرفتی متن مفروض گردیده و برای معرفی، طبقه بندی و تحلیل بافت کلامی نیز بر نشانگان توزیع فضا در نوشتار نصرالله منشی تکیه شده است. نتیجه بیانگر آن است که نشانگان توزیع فضا که بر زبان کارگزاران درون متنی در سطوح مختلف جاری شده؛ حاکی از تولید و رواج گفتمانی مبتنی بر حفظ نظم از پیش تثبیت شده و مرزبندی های برآمده از آن در قالب نظام تنبیه و تشویق است؛ به طوری که پاداش حفظ نظم و رعایت مرز، بقا و رستگاری و عدول از آنها سبب مرگ یا خسران فرض شده است.

کلمات کلیدی:

کلیله و دمنه، مولف پنهان، اندیشه سیاسی ایران شهری، توزیع فضا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1614928>

